

A Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet szakdolgozati témajavaslatai magyartanár szakos hallgatóknak

A megadott témajavaslatokon kívül a hallgatók további szakdolgozati témákat is választhatnak, ha erről egyeztetnek a témavezetővel és a szakfelelőssel.

ANTALNÉ SZABÓ ÁGNES

Az osztálytermi diskurzus sajátosságai

Tanári kommunikációs stratégiák megfigyelése és elemzése

Tanári megnyilatkozások típusainak (tanári kérdések, instrukciók, magyarázatok, értékelő, fatikus stb. megnyilatkozások) vizsgálata órafelvételek alapján

Az anyanyelvi óra tervezésének pedagógiája a hazai és a nemzetközi kutatások tükrében

A tanulásmódszertani szemlélet érvényesülése az anyanyelvi nevelésben

A szövegértés fejlesztése nem csak magyarórán

A tanulásalapú szövegalkotás-fejlesztés módszertana

A tanulói portfólió alkalmazása a kommunikációs nevelésben

A projektmunka szerepe és lehetőségei az anyanyelvi fejlesztésben

A tehetséggondozás formái az anyanyelvi nevelésben

BALÁZS GÉZA

A mondatelemzés elméleti és gyakorlati kérdései

Szövegtípusok a folklórban és az irodalomban (a szövegtípusok, műfajok rendszere vagy egy szövegtípus, műfaj nyelvi jellemzőinek bemutatása)

Egy irodalmi műalkotás funkcionális stilisztikai elemzése

Digitális kommunikáció, írás

Egy nyelvváltozat bemutatása korpusz- és nyelvészeti elemzés alapján

Kapcsolattartó nyelvi formák története, használata

Korunk kommunikációs zavarai

Antropológiai nyelvészeti kutatások és nyelvpedagógia

Viselkedés és nyelvhasználat (pragmatikai megközelítések)

Társadalom és jelek: szemiotikai elemzés

BALOGH JUDIT

A szófajok és mondatrészek kapcsolata

A szófaji rendszerezés problémái

Átmeneti jelenségek a morfémák, lexémák és szó szerkezetek között

Szóalkotásmódok a mai magyar nyelvben

A szókapcsolatok típusai a nyelvben

Az alany-állítmányi szerkezet értelmezési lehetőségei

Az alárendelő és a mellérendelő viszonyok megjelenése a szavak, a szintagmák és az összetett mondatok között

Az értelmező státusa

A modalitás és a mondatfajták

A mondatátszövődés jelensége

BÁRTH JÁNOS

Nyelvjárások megítélése iskolai közösségekben

A nyelvjárások tanításának elméleti-módszertani kérdései
Nyelvjárási háttérű tanulók anyanyelvi oktatásának kérdései
Nyelvjárásiaság kortárs szépirodalmi művekben
Nyelvjárásiaság a digitális íráskultúrában
A paraszti írásbeliség vizsgálata 20. századi magánlevelezésekben
Ragadványnevek iskolai közösségekben
Személynévhasználat határon túli magyar közösségekben
Nyelvelsajátítás kétnyelvű családokban
Lakatos Demeter a magyarórán

BODÓ CSANÁD

Szociolingvisztikai diverzitás az iskolában
Az iskolai nyelvi gyakorlatok etnográfiaja
Tanórai konverzációk empirikus vizsgálata
Nyelvi javítás az iskolában
Az idegennyelv-oktatás hatékonyságának szociolingvisztikai vonatkozásai
Spontán nyelvi interakciók empirikus elemzése az iskolában
A Budapesti Egyetemi Kollégiumi Korpusz (BEKK) szociolingvisztikai elemzése
Nyelv, nem és szexualitás
Nyelvi standardizáció és az iskola
A nyelvi különbségek diszkurzusai az oktatásban

BÓNA JUDIT

A spontán beszéd sajátosságai
Megakadásjelenségek anya- és idegen nyelven, hibajavítások
Beszédprodukció és beszédmegértés az anyanyelv-elsajátításban
Hallott és olvasott szövegek megértése
Beszédzavarok, patológias beszédjelenségek
A gyermeki beszéd hangzási jellemzői
A mentális lexikon kísérleti vizsgálata

DEME ANDREA

A zöngeminőség különféle beszéd típusokban
Magánhangzók és mássalhangzók megvalósulása (különböző beszélői csoportokban
[beszédműfajokban] lassú és gyors beszédtempóban)
Életkori sajátosságok a beszédben
A gyermeki beszéd hangzási jellemzői
Az időskori beszéd
Különböző beszéd típusok fonetikai és/vagy pszicholingvisztikai elemzése
Nyelvi attitűd (dialektus, akcentus felé irányuló vélekedés)
Akcentusjelenségek
A beszélő tulajdonságai és a beszéd
A mentális lexikon kísérleti vizsgálata

FARKAS TAMÁS

A magyar személy-/helynévkincs dilettáns nézőpontból
Név és névfordítás kérdései és gyakorlata
Névhasználat, névkultúra, névpolitika kisebbségben
A családnév-magyarosítás kérdései és névanyaga

A magyar keresztnévadás lehetőségei és problémái
A névszemiotikai tájkép elemzése
Az utcanévadás kérdései
Az írói névadás vizsgálata
Névkultúra, névtani ismeretek az oktatásban
Névkultúra, névtani ismeretek a mindennapokban

N. FODOR JÁNOS

Szinkrón dialektológiai vizsgálatok (nyelvjárásleírás)
Többdimenziós nyelvjárásleírás eredményeinek felhasználása az oktatásban
Nyelvjárási attitűdvizsgálat (középiskolások vélekedése a nyelvjárásokról)
Nyelvjárás kutatás és anyanyelv-pedagógia
Geolingvisztikai módszerek a történeti személynévkutatásban
Névtani példaanyag felhasználása a nyelv tanításában
A romantika korának irodalmi névalkotásai
Az Árpád-kori névadás nyelvtörténeti tanulságai
A magyar családnevek kialakulása (művelődéstörténeti vonatkozások)
Anonymus gesztájának nyelvtörténeti tanulságai

GÓSY MÁRIA

Iskolások nyelvi tudatossága
A tipográfia hatása az olvasásértésre
Az olvasási nehézség jellemzői
A beszédészlelés fejlesztése
A beszédmegértés fejlesztése
A mentális lexikon jellemzői különböző életkorokban
A szókincs fejlesztésének lehetőségei
Beszédészlelés és helyesírás összefüggései
Az elhangzó szöveg és az olvasott szöveg megértése
Az írott szövegek nyelvi jellemzői

F. GULYÁS NIKOLETT

A finnugrisztika oktatása projektmódszerrel

KLEMMNÉ GONDA ZSUZSA

A pragmatikai ismeretek tanítása
A nyelvtörténeti kutatás forrásai az anyanyelvi nevelésben
A szótárhasználati kompetencia elsajátítása és fejlesztése
Kreatív-produktív szövegfeldolgozás
Tanulás-módszertani gyakorlatok az anyanyelvi órán
Tevékenység-központú módszerek az anyanyelvi órán
A digitális kommunikáció
Online alkalmazások az anyanyelvi órán
A digitális szövegértés mérése és fejlesztése

KUGLER NÓRA

Kutatás a nyelv tanórán (szakmódszertani téma)

Valamilyen morfológiai vagy szintaktikai jelenség funkcionális nyelvészeti megközelítése azzal a céllal, hogy ennek az alapján tananyagfejlesztést lehessen végezni a közoktatás számára (diszciplináris téma; a fejlesztés kidolgozásával szakmódszertani téma)

A szórendet is figyelembe vevő szintaktikai elemzés megvalósítására tett kísérlet kidolgozása (szakmódszertani téma)

Téri nyelvtan. Kísérlet annak feltárására, ahogy a téri viszonyok nyelvi feldolgozása hatással van a grammatika szerveződésére. A téma olyan integrált kidolgozása, amelyben egyaránt felhasználjuk a nyelvi, a biológiai és a fizikai ismereteket (diszciplináris és szakmódszertani téma)

A mondatípusok megközelítése koherens elméleti keretben, kontrasztív-konfrontatív szemlélettel, különös tekintettel a tantárgyi koncentráció lehetőségeinek kidolgozására (diszciplináris és szakmódszertani téma)

A segédigék grammatikalizációs és leíró megközelítése koherens elméleti keretben, kontrasztív-konfrontatív szemlélettel, különös tekintettel a tantárgyi koncentráció lehetőségeinek kidolgozására (diszciplináris és szakmódszertani téma)

Az összetett mondatok tanítása funkcionális szemlélettel (szakmódszertani téma)

LACZKÓ KRISZTINA

A szövegtan tanítása funkcionális keretben

A deixis tanítási lehetőségei

A koreferencia tanítása

A grammatika tanításának megújítási lehetőségei

Tankönyvi szövegek szövegtani elemzése

A helyesírás tanításának újabb lehetőségei

LENGYEL KLÁRA

Szóalkotások (gyakoribb és ritkább bármelyike vagy összessége) valamely magyar irodalmi alkotó életművében

Az igék egyes (választott) csoportjainak nyelvtani sajátosságai, az igei vonzatok

A főnevek speciális fajtái: csoportosításuk, helyesírásuk, illetőleg ezek tanítása

A melléknév és a számnév fajtái. A számnév helyesírási és mondattani ismérveinek összefüggései

Az igenevek (vagy választott igenévtípus) használata a mondatban

A kopulák mondatbeli szerepe. Segédigék összehasonlító elemzése a magyarban és egy másik, választott nyelvben

Az állítmány típusai, a többtagú állítmányok elemzése, segédszavak az állítmányban

Az összetett mondatrészek (bármely csoportja)

Központosági kérdések a mondatban (akár írásjelfajták, akár grammatikai szerkezetek központba állításával)

Utalószók és kötőszók: kérdések az alárendelő összetett mondatok elemzéséhez

Speciális jelentésviszonyok (okság, feltétel, hasonlítás, megengedés stb.) kifejezésének eszközei a különféle nyelvi egységekben

MARKÓ ALEXANDRA

A spontán beszéd sajátosságai

A zöngeminőség különféle beszéd típusokban

Diskurzusjelölők fonetopragmatikai elemzése

Beszédzavarok, patológiás beszédjelenségek

Szegmentális és/vagy szupraszegmentális sajátosságok megvalósulása különböző beszélői csoportokban

Szegmentális és/vagy szupraszegmentális sajátosságok megvalósulása különböző beszédműfajokban

Szegmentális és/vagy szupraszegmentális sajátosságok megvalósulása különböző életkorokban

SÁROSI ZSÓFIA

Az ikes ragozás és a használatához való viszonyulás története a kezdetektől napjainkig

A mai magyar szleng történeti előzményei

A szókészlet változásai és a történelem

A nyelvtörténet mint magyarázó elv: mai magyar nyelvi és nyelvhasználati kérdések történeti magyarázata.

A nyelvtörténeti tudás hasznosításának célja és lehetőségei az iskolai oktatásban és/vagy a tudományos ismeretterjesztésben

Napjainkban zajló nyelv(történet)i változások és előzményeik

Változó attitűd: stigmatizált nyelvi és nyelvhasználati jelenségek régen és ma

SIMON GÁBOR

Használatalapúság (személet és módszerek) az anyanyelvoktatásban

Az elemzés szemlélete és módszerei az anyanyelv tanítása során

Nyílt hozzáférésű korpuszok felhasználása nyelvtanórán

Kísérletek a nyelvtanórán – a kognitív tudományok és az anyanyelvoktatás

A szövegkoherencia és jelenségeinek tanítása

Szövegtípus és műfaj – rokon fogalmak alkalmazhatósága

A tanulói stílustulajdonítás feltérképezése és fejlesztése

A metafora tanítása

A nyelvtan és az irodalom határán – poétikai jelenségek megismertetése

SLÍZ MARIANN

Névkultúra az interneten (jellemző műfajok, témák, megközelítések) és ennek, valamint a névtani ismeretterjesztésnek a szerepe a középiskolában

Az írói névadás vizsgálatának főbb kérdései, illetve szerepe a középiskolai magyartanításban

A személynév mint az előítélet és a diszkrimináció forrása, illetve e kérdéskörnek a nevelésben, a világszemlélet alakításában való felhasználhatósága

A magyar személynévállomány felépítésének, eredet szerinti összetételének és változásának vizsgálata, különös tekintettel e téma középiskolai oktatásának hasznosságára

Személynévadás és -névhasználat kisebbségi helyzetben, illetve e kérdéskörnek a nevelésben, a világszemlélet alakításában való felhasználhatósága

A tulajdonnevek fordítása (többféle forrás és módszer lehetséges; pl. szépirodalom, sajtó)

A házasság megnevezésének változása az ómagyar kortól napjainkig, illetve e téma alkalmazhatósága a nevelésben, a világszemlélet alakításában

Az irodalmi eredetű keresztnévek vizsgálata, illetve a téma kapcsolódása az irodalom és a történelem tanításához; nevelésbeli alkalmazhatósága

Kereszt- és családnévvel kapcsolatos attitűdök, asszociációk vizsgálata, illetve e kérdéskörnek a nevelésben, a világszemlélet alakításában való felhasználhatósága

Névvel kapcsolatos laikus megközelítések és etimológiák, illetve e kérdéskörnek a magyartanításban, a nevelésben és a világszemlélet alakításában való felhasználhatósága

SZENTGYÖRGYI RUDOLF

Nyelvjárási háttérrel a középiskolában

Államnyelvi háttérrel a középiskolában

A nyelvtörténet mint magyarázó elv a leíró nyelvtan tanításában

A nyelvtörténet fejezeteinek (valamely fejezetének) tanítása a középiskolában

Explication de texte: nyelvtörténet az irodalomórán

Finnugor nyelvrokonságunk tanításának módszertani buktatói

Nyelvújítások a magyar nyelv történetében és a klasszikus nyelvújítás tanítása

A magyar nyelvtörténet szaktárgyi kapcsolatai (történelem, földrajz, matematika, kémia stb.)

Velünk élő nyelvtörténet: osztálykirándulás, évfordulók, iskolai események és a magyar nyelv története

A magyar nyelv történetének tanítása: tankönyvelemzés és tankönyvkritika

TÁTRAI SZILÁRD

A deiktikus személyjelölés vizsgálata

A deiktikus térjelölés vizsgálata

A deiktikus időjelölés vizsgálata

A nézőpont pragmatikai vizsgálata

Narratív szövegek pragmatikai vizsgálata

Narratív műfajok szövegtipológiai vizsgálata

A metapragmatikai tudatosság jelzéseinek vizsgálata

Az irónia pragmatikai vizsgálata

A stílus szociokulturális tényezőinek vizsgálata

Dalszövegek kognitív poétikai vizsgálata

TERBE ERIKA

Balassi Bálint művei nyelvtörténész szemmel

Nyelvtörténet az irodalomórán

Értjük vagy félreértjük? – irodalmi művek szövegértelmezési problematikája nyelvészeti megközelítésben

Új szavak, új jelentések napjaink nyelvhasználatában. A nyelvi változás jelensége napjaink nyelvhasználatában

A levél műfaj nyelvi sajátosságai különböző korszakokban (16–21. század)

Középmagyar kori misszilisek nyelvjárástörténeti és történeti szociolingvisztikai elemzése

Jövevényszavaink nyelvi és művelődéstörténeti tanulságai (ótörök, latin, német, szláv, jövevényszavak áttekintő vagy egyes típusok részletező elemzése)

Az angol nyelv hatása az újabb magyar kor szókészletében

Egy korai magyar nyelvű szaktudományi munka nyelvészeti elemzése (botanika, kémia, földrajz, matematika, orvostudomány stb.)

Az archaizálás nyelvi eszközei a szépirodalomban